

Nils Borring (A), Favrskov
Kasper Glyngø (A), Hedensted
Steen Vindum (V), Silkeborg
Frands Fischer (A), Skanderborg
Ole Bollesen (A), Syddjurs
Uffe Jensen (V), Odder

Husk formålet med udligningen – og sæt handling bag ordene!

I de kommende – og højst tiltrængte – ændringer af den kommunale udligning skal vi alle huske på formålet med udligningen: At give kommunerne nogenlunde lige mulighed for at yde en ens service på tværs af landet.

Landets kommuner venter med spænding på regeringens udmelding om udligningsforhandlinger.

Vi anerkender, at det er en politisk vanskelig opgave at ændre systemet. Men der er ingen vej udenom.

I RimeligUdligning.nu har vi siden 2009 lavet seriøse og omfattende økonomiske analyser af udligningssystemet.

Det er vores overbevisning, at saglige og faktuelle analyser giver det bedste grundlag for en politisk diskussion af, hvordan udligningssystemet kan rettes til, så det lever op til sit egentlige formål.

Og hvis udligningsordningen skal kunne forsvares, er det afgørende, at ændringer heri bygger på saglige analyser og ikke på borgernes rådighedsbeløb, statslige investeringer i infrastruktur eller andre betragtninger, som er irrelevante for den enkelte kommunes økonomiske mulighed for at yde service over for borgerne.

Udligningsordningen skal give **kommunerne** nogenlunde lige økonomiske vilkår. Og derfor kan udligningen ikke samtidig tage hensyn til borgerperspektivet. Dette er også tidligere afvist af Social- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg. Udligning af borgernes økonomiske vilkår sker og bør ske via skattesystem, boligydelse og mange andre ordninger.

Faktaboks:

RimeligUdligning.nu er en sammenslutning af 6 østjyske kommuner, som igennem en årrække har udarbejdet en lang række faglige analyser og rapporter om udligningssystemet.

Rapporterne er løbende sendt til Social- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg, offentliggjort på hjemmesiden www.rimeligudligning.nu og præsenteret for ministre, kommunalordførere og andre beslutningstagere.

Sammenslutningen har oplevet stor faglig lydhørhed gennem årene. 43 kommuner har givet udtryk for opbakning til sammenslutningens synspunkter.

Udligningsordningen vil aldrig kunne ramme 100% rigtigt, men den kan ramme meget bedre, end den gør nu. Det har vi beskrevet i adskillige rapporter. Vores analyser viser, at knap 7 af de ca. 18 mia. kr., som udligningssystemet omfordeler, havner i de forkerte kommunekasser. Fejlene rammer 2 ud af 3 kommuner beliggende både i provinsen og i hovedstadsområdet.

Ikke alt kan lade sig gøre her og nu, men konkret vil vi foreslå følgende, som faktisk kun kræver politiske beslutninger, idet det faglige grundlag herfor allerede foreligger:

- Nedjuster den særlige udlændingeuudligning i forhold til faktiske udgifter, som påpeget flere gange af Finansieringsudvalget.
- Indregn merudgifterne ved børnepasning, undervisning og ældreomsorg fuldt ud i det aldersbestemte udgiftsbehov.
Nuværende ordning udligner ganske få kommuner med 2 mia. kr. mere end de aldersbetingede udgifter kan begrunde, medens kommuner med mange borgere i de dyre aldersgrupper kun får udligning af 2 ud af 3 ekstra udgiftskroner hertil.
Timing er lige nu optimal for fuld indregning af aldersbestemte behov, idet forskydningen dæmpes af ændret aldersudligning fra 2019.
- Skævheder som følge af samspillet mellem refusionsomlægningen og den initiale justering af udligningsordningen bør rettes op. Nogle kommuner rammes hårdt.
- Juster den sociale del af udligningen i muligt omfang, så den flugter bedre med kommunernes faktiske socialt betingede udgifter.
I dag udlignes nogle få helt bymæssige kommuner langt bedre end andre kommuner med tilsvarende faktiske udgifter. Og det er uanset, om man sammenligner med faktiske udgifter til indkomstoverførsler eller medregner faktiske udgifter til udsatte børn, unge og voksne.
Det kan gøres ved at vælge og vægte de sociale kriterier bedre.
Den manglende sammenhæng mellem udligning og faktiske udgifter skyldes især boligkriterierne, kriteriet for personer med lav indkomst, indvandrere og efterkommere og kriteriet nedgang i folketallet.

Det er tid til handling nu. Ligesom flertallet af landets kommuner, har vi længe savnet politisk handling. Det er tid til, at Christiansborg tager ansvar for, at det kommunale udligningssystem bliver mere rimeligt. Der skal gennemføres væsentlige ændringer i systemet, før det igen, kan leve op til sit formål.

Vi bidrager fortsat meget gerne til at finde løsninger - uanset hvordan det skal ske.